

Nr 588.

Av fru Ewerlöf, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 178, med förslag till lag angående ändring i lagen den 3 januari 1947 (nr 1) om allmän sjukförsäkring, m.m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 178 med förslag om vissa ändringar i lagen om allmän sjukförsäkring m.m. föreslår departementschefen bl.a. att de hemarbetande gifta kvinnorna i fortsättningen såsom självständigt försäkrade sjukkassememstrar skall omfattas av lagen. Detta innebär att de obligatoriskt kommer att tillförsäkras en grundsjukpenning om 3 kronor. Med hänsyn till att denna försäkringsersättning, i synnerhet då barn finnes, i många fall är alltför låg har vidare föreslagits, att vid sjukhusvistelse ett visst barntillägg skall utgå till kvinnor med barn under 10 år.

Förslaget innebär i förhållande till gällande bestämmelser, där de icke förvärvsarbetande gifta kvinnorna endast är familjeförsäkrade, en förbättring så till vida att det innebär ett erkännande av likställigheten mellan i hemmet arbetande kvinnor och övriga yrkesarbetande. Frågan om de hemarbetande kvinnornas försäkringskydd kan emellertid icke anses vara slutgiltigt löst genom detta förslag. Såsom huvudmotiv för att de gifta icke förvärvsarbetande kvinnorna icke skulle kunna beredas ett lika effektivt skydd vid sjukdom som de förvärvsarbetande har framhållits, att det i fråga om dessa kvinnor är svårt att vid lindriga sjukdomar konstatera huruvida arbetsoförmåga föreligger. Härigenom skulle man riskera missbruk av försäkringen. Mot detta måste emellertid vägas, att familjernas hjälpbehov vid en husmoders insjuknande ofta är större, i synnerhet då minderåriga barn finnes, än då familjeförsörjaren insjuknar. Utgår man från att försäkringskyddets omfattning till stor del måste sättas i direkt relation till den erforderliga hjälpen, synes det mig nödvändigt att på något sätt ytterligare söka förbättra sjukförsäkringen för de hemarbetande kvinnorna.

Möjlighet skulle således kunna beredas kvinnorna att teckna en frivillig försäkring i likhet med vad som föreslagits beträffande de studerande. För att motverka ett obehörigt utnyttjande av en sådan frivillig försäkring skulle förslagsvis en längre karenstid än den nu gällande om 3 dagar kunna införas. Härigenom skulle kontrollmöjligheterna betydligt underlättas på samma gång som bättre hjälp skulle kunna lämnas familjerna vid husmödrarnas sjukdom.

Slutligen bör övervägas huruvida barntillägg skall utgå till kvinna endast för det fall hon är intagen å sjukvårdsanstalt. Denna utformning av barntilläggen måste stimulera till sjukhusvård. Det torde icke vara lämpligt att

det ur den enskildes synpunkt blir ekonomiskt fördelaktigare att vårdas på sjukvårdsanstalt än att vårdas i hemmet.

Änkorna har i fråga om sjukpenningförsäkringen tillgodosetts på så sätt att de står kvar som försäkrade tre månader efter mannens död. Då den föreslagna grundsjukpenningen avser att jämte tilläggsjukpenning utgöra skälig kompensation för av sjukdom föranledda inkomstbortfall och denna princip såvitt avser grundsjukpenningen kan frångås beträffande de hemarbetande hustrurna, kan det ifrågasättas om icke så borde kunna ske även i fråga om änkor och hem- och frånskilda med minderåriga barn.

Det synes mig ytterst tveksamt huruvida, med hänsyn till det ekonomiska läget, man redan nu kan taga definitiv ställning till den föreslagna sjukförsäkringsreformen. De härovan anförda synpunkterna på möjligheterna att förbättra försäkringen för de hemarbetande kvinnorna och vissa änkor och frånskilda torde därför kunna upptagas till prövning i avvaktan på reformens genomförande. Skulle emellertid lagen genomföras den 1 januari 1955 synes dock riksdagen redan nu böra beakta de hemarbetande kvinnornas speciella önskningsar.

På grund av vad ovan anförts får jag hemställa,

att riksdagen — under förutsättning att proposition nr 178 av riksdagen i princip godtages — måtte besluta att försäkringsförmånerna för gifta icke förvärvsarbetande kvinnor samt för änkor och hem- och frånskilda med minderåriga barn förbättras i enlighet med de riktlinjer som uppdrages i motionen.

Stockholm den 25 april 1953.

Elsa Ewerlöf.